

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний університет
«Одеська юридична академія»
ГО «Південно-український центр гендерних проблем»

**«СУЧАСНІ ПОЛІТИЧНІ ПРОЦЕСИ:
ГЛОБАЛЬНИЙ ТА НАЦІОНАЛЬНИЙ ВИМІРИ»**

**«MODERN POLITICAL PROCESSES: GLOBAL AND
NATIONAL DIMENSIONS»**

МАТЕРІАЛИ IV МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЇ
6 – 7 березня 2025 р.

м. Одеса

УДК 323.2+327(043.2)

За загальною редакцією президента Національного університету «Одеська юридична академія», доктора юридичних наук, професора, академіка Національної академії правових наук України, академіка Національної академії педагогічних наук України **С.В. Ківалова**.

Сучасні політичні процеси: глобальний та національний виміри: матеріали IV Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (м. Одеса, 6-7 березня 2025 р.) /за заг. ред. С. В. Ківалова. Одеса, 2025. 224 с.

Modern political processes: global and national dimensions : proceedings of the 4th International scientific and practical internet conference (Odesa, March 6-7, 2025) / Ed. S.V. Kivalov. Odesa, 2025. 224 p.

Матеріали видано в авторській редакції. Повну відповідальність за достовірність та якість поданого матеріалу несуть учасники конференції.

Завгородня Ю., Флоренко М. (Одеса) Вплив кібератак на психоемоційний стан суспільства в умовах гібридної війни.....	161
Прохоренко А. (Одеса) Глобалізація і локальна ідентичність: культурно-політичний контекст	165
Омельченко А. (Одеса) Інструменти наднаціонального рівня публічного адміністрування режиму підводної культурної спадщини.....	168
Кобетяк Т. (Житомир) Особливості впливу державної політики на релігійну ситуацію в Україні.....	173
Янішевський О. (Житомир) Проблематика інтеграції цінностей любові в соціально-політичному контексті України воєнного часу	177
Галупова Л. (Одеса) Іміджеві права політиків	181
Мельничук І. (Івано-Франківськ) Вплив спадщини СРСР на державно-церковні відносин в Україні	186

IV СЕКЦІЯ: НАЦІОНАЛЬНА БЕЗПЕКА ТА СТРАТЕГІЧНЕ ПЛАНУВАННЯ

Кормич Б. (The George Washington University, USA) Розблокування судноплавства з українських портів під час війни з РФ: політичні та правові інструменти	190
Піпченко Н. (Київ) Штучний інтелект на дипломатичній службі США.....	193
Акопов А. (Київ) Політика Європейського Союзу щодо штучного інтелекту.....	196
Pronoza I. (Odesa) Cognitive warfare as a new challenge for strategic planning of the national security system.....	199
Авруцький В. (Івано-Франківськ) Роль безпекових угод у зміцненні обороноздатності України.....	203
Юрій А. (Київ) Сучасні аспекти інформаційного протиборства: російський підхід до створення та поширення інформаційних загроз	206
Воротілова І. (Одеса) Геополітичний вимір арктичної політики: стратегічні інтереси та роль Скандинавських країн	209
Гевелюк Д. (Одеса) Інформаційна війна у стратегіях гібридної агресії	214
Ястребова В. (Одеса) Інспіровано-зовнішній сепаратизм як інструмент створення квазідержавних утворень в країнах пострадянського простору.	217
Козьмініх А., Коновальчук Т. (Одеса) Роль кібербезпеки у розвитку міжнародних конфліктів	221

Артур Акопов, аспірант,

Навчально-науковий інститут міжнародних відносин
Київського національного університету імені Тараса Шевченка

Політика Європейського Союзу щодо штучного інтелекту

Політика Європейського Союзу щодо штучного інтелекту (ШІ) спрямована на забезпечення безпечного, етичного та прозорого використання цифрових технологій, що водночас забезпечують інновації та економічний розвиток. Відповідно до Акту про штучний інтелект (1), що набув чинності в Європейському Союзі 2024 р., було визначено гармонізовані правила для розробки, впровадження і використання ШІ в ЄС на основі захисту основних прав людини та сприяння інноваціям.

Акт про ШІ базується на підході, заснованому на оцінці ризиків, що передбачає класифікацію систем за рівнем загрози (3). Зокрема системи з неприйнятним рівнем ризику, які становлять явну загрозу основним правам людини, заборонені. До них відносяться, наприклад, системи соціального зчитування інформації, які оцінюють надійність осіб на основі їхньої поведінки. Зауважимо, що високоризикові системи, які впливають на важливі аспекти життя людей, такі як працевлаштування, освіта або доступ до основних громадських послуг, підлягають дотриманню суворих вимог щодо прозорості, безпеки та підзвітності. Для систем обмеженого ризику, таких як чат-боти, встановлені певні зобов'язання щодо прозорості, тоді як системи мінімального ризику не потребують додаткового регулювання.

Окремо Акт про ШІ забороняє певні практики, які вважаються неприйнятними, зокрема використання систем соціального зчитування інформації, розпізнавання емоцій у правоохоронних органах, навчальних закладах та на робочих місцях, а також маніпулятивні практики, що використовують підсвідомі техніки для впливу на поведінку людей. Крім того, для високоризикових систем передбачені додаткові вимоги, такі як оцінка

відповідності законам перед запуском на ринок, ведення детальної документації, забезпечення прозорості та постійний моніторинг роботи (2).

Політика Європейського Союзу щодо регулювання штучного інтелекту є однією з виражених у світі, оскільки спрямована на досягнення балансу між інноваціями та безпекою, захистом прав людини та запобіганням дискримінації, а також створення сприятливих умов для розвитку передових технологій. ЄС прагне стати світовим лідером у сфері етичного й прозорого використання ШІ, що відповідає його фундаментальним цінностям. Водночас цей регуляторний підхід має як переваги, так і недоліки.

Серед переваг європейської політики можна виокремити захист основоположних прав громадян завдяки забороні шкідливих практик, таких як соціальне зчитування інформації і маніпулятивні технології. Гармонізація нормативних вимог у межах ЄС забезпечує єдині правила для всіх країн-членів, сприяючи розвитку спільного цифрового ринку. Високі стандарти прозорості підвищують довіру суспільства до використання ШІ, а впровадження регуляторних «пісочниць» створює сприятливе середовище для інновацій. Крім того, завдяки встановленню глобальних стандартів у сфері ШІ, ЄС впливає на регулювання цієї галузі в інших країнах.

Однак політика ЄС має і певні недоліки. Строгі регуляторні вимоги можуть ускладнювати вихід на ринок для малих і середніх підприємств, а складність процедур відповідності сповільнює темпи інновацій. Висока вартість дотримання нормативних вимог може стати фінансовим викликом для компаній, особливо щодо сертифікації, аудитів і технічної документації. Крім того, жорсткість регулювання може призвести до відтоку інноваційного бізнесу в країни з менш обтяжливими вимогами, що може позначитися на конкурентоспроможності ЄС.

Вплив європейської політики у сфері ШІ виходить далеко за межі Союзу. Вона формує так званий «Брюссельський ефект», коли міжнародні компанії змушені адаптуватися до європейських стандартів, щоб отримати доступ до ринку ЄС. Це зміцнює регуляторну владу ЄС на глобальному рівні та посилює

його роль у цифровому управлінні. Крім того, у зовнішній політиці ЄС використовує регулювання ШІ як інструмент м'якої сили, просуваючи свої цінності, зокрема права людини, прозорість та відповідальне використання технологій. Це відкриває можливості для співпраці з країнами, які поділяють ці принципи (наприклад, Канадою чи Японією), але також створює зони напруги з державами, що обирають інші підходи до регулювання ШІ, як-от США чи Китай. Завдяки цифровій дипломатії та міжнародним партнерствам ЄС прагне закріпити свій вплив у формуванні глобального технологічного порядку денного.

Список використаних джерел:

1. European Parliament (2024). Artificial Intelligence Act. Brussels: European Parliament. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32024R1689>
2. Радіо Свобода (2024). Європарламент ухвалив закон, який регулює роботу штучного інтелекту. Прага: Радіо Свобода. <https://www.radiosvoboda.org/a/news-shtuchnyy-intelekt-yevroparlament-zakon/32860293.html>
3. Укрінформ (2024). У Євросоюзі набув чинності перший у світі закон про штучний інтелект. Київ: Укрінформ. <https://www.ukrinform.ua/rubric-world/3891086-u-evrosouzi-nabuv-cinnosti-persij-u-sviti-zakon-pro-stucnij-intelekt.html>